

dertil, være det, som Staten kunde vinde ved Fabrikens Salg. Men Fabrikken har i de senere Aar givet et fuldkommen ligesaa stort Overskud, og dersom den nu skulde sælges, vilde Staten have et temmelig betydeligt Beløb at udrede til Pensioner og Understøttelser til de Embedsmænd, Betjente og Arbejdere, som ere ansatte ved Fabrikken, saa at der altsaa forsaavidt ikke vilde kunne ventes nogen Fordeel ved at sælge den. Hvad Regjeringen ogsaa har taget Hensyn til, er den Omstændighed, at man neppe kan vente, at Fabrikken vil blive fortsat for privat Regning. Det vilste idetmindste være meget precært, og navnlig kunde muligvis ogsaa Frykten for, at der ved Fabrikens Afhændelse til Privatmand kunde foranlediges en Forandring i Tarifen, bidrage til at gjøre det saameget mere vanskeligt for den private Mand at forsætte dens Drift. Da den navnlig i den sidste Tid har vundet et betydeligt Renomé især med Hensyn til de Arbejder, som den udfører i Biscuit, som ere søgte i overordentlig høj Grad og i den senere Tid endogsaa saameget, at Fabrikken neppe kan udføre de Arbejder, som den faaer Bestillinger paa, har Regjeringen antaget, at det ikke vilde være rigtigt at sælge Fabrikken, saalænge den ikke kostede Staten Noget; og da det dog vilde være nødvendigt, for at drive den nogenlunde hensigtsmæssigt, at have noget Slags Sikkerhed for, at den idetmindste i et vist Antal Aar skulde drives, har dette foranlediget, at dette Lovudkast er blevet forelagt. Jeg vil forøvrigt være ganske villig til med den ærede sidste Taler at indrømme, at dette Antal Aar er taget saa knapt, som det nogenlunde kunde tages, og at det vistnok havde været ønskeligere, at det var blevet taget noget længere. Under blæse Omstændigheder har jeg ogsaa i det andet Thing navnlig talt mod § 1, hvor der fordres, at Fabrikken strax skal sættes til Auction; thi det er ikke egentlig Regjeringens Hensigt at sælge Fabrikken, og naar det er Tilfældet, saa forekommer det mig urigtigt at probere en Auction. Det vilde, uden at tale om andre Omstændigheder, gjøre, at de Arbejdere, som ere ansatte ved Fabrikken, hvis Antal nu beløber sig til 69, derved vilde blive i høj Grad bekymrede for deres Udfomme, da

de, idetmindste Flere af dem, i en meget lang Række af Aar have arbejdet paa Fabrikken, have dannet sig til dette Arbejde, have levet deraf, og ikke paa anden Maade ere stiftede til at skaffe sig Erhverv. Jeg troer saaledes, at der kunde være Jøte for det ærede Thing til at afvige Noget fra det Udseende, som Loven har faaet i det andet Thing, og jeg slutter mig i den Henseende ganske til det, som den ærede Taler idag har udtalt, da jeg netop vilde foreslaae det ærede Thing at vedtage Lovudkastet, saaledes som det er fremkommet fra Regjeringen, med § 1, dertil slutte § 3 som § 2 og derimod forbigaae de øvrige Paragrapher.

Ordf: Den Sætning er i de senere Aar ofte opstillet og med stor Styrke forsvaret, at Staten ikke let bør indlade sig paa at drive Fabrikker; jeg troer ogsaa, at denne Sætning er vel begrundet i sin Almindelighed, skjøndt jeg ikke antager, at vor Stat vil kunne undgaae at drive Fabrikker, og navnlig ikke Baa-bens- og Krudtfabrikker. Jeg skulde ogsaa være tilbøielig til at anvende den omtalte Sætning paa Porcellainsfabrikken, hvorom her er Tale, dersom denne Fabrik enten medførte betydelige Udgifter for Statskassen, eller traadte i Concurrence med lignende private Fabrikker og gjorde dem Skade; men dette er ingenlunde Tilfældet. Det er under Sagens foregaaende Behandling i Folkethinget og ogsaa nu idag fremhævet, hvorledes Fabrikken i den senere Tid har været i et mærkeligt og glædeligt Opving, hvorledes dens Production aarlig er tiltaget, hvorledes navnlig Fabrikationen af Biscuitfigurer i høj Grad har skaffet Fabrikens Besømmelse og Undest her i Landet, hvor den desuden i Forveien var meget yndet af mange foldige af vore Medborgere, og navnlig skal jeg med Hensyn til Fabrikens Productioner tillade mig at henlede Thingets Opmærksomhed paa, at Fordelen ved Biscuitfabrikationen i Aarene 1848—51 i den Grad er tiltagen, at den Sum, hvorfors der er solgt, er steget fra henved 6,000 Rbd. til henved 14,000 Rbd. om Aaret, hvilken Sum er i stadig Stigen og omtrent udgjør Halvdelen af det Beløb, hvorfors Fabrikken afskaffer Fabrikata. Den Beholdning af Biscuitfigurer, som Fabrikken tidligere har havt, skal nu næsten være udsolgt,